

หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ
กรณีศึกษาสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร
Good governance that affect the performance of civil servants A Case
Study of Khan Na Yao District Office Bangkok

รุจิรดา มุลศรี¹ จรีพร ศรีทอง²

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการกรณีศึกษาสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร 2. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3. เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร จำนวน 250 คน

ผลการศึกษาพบว่าหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร มากที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรม รองลงมาคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ และประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการ พบว่าด้านเวลาในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านปริมาณงาน ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า 1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับตำแหน่งงานและอายุงานที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสถานภาพสมรสมีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน 2. หลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ หลักธรรมาภิบาล, ประสิทธิภาพ, การปฏิบัติงานของข้าราชการ

¹ นักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² อาจารย์ที่ปรึกษาคณะครุศาสตร์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

A study on the principles of good governance affecting the performance of government officials. A Case Study of Khan Na Yao District Office Bangkok have a purpose 1. To study the factors of good governance that affect the performance of civil servants in the Khan Na Yao District Office, Bangkok. 2. To compare opinions on good governance classified by different personal factors. 3. To find ways to improve and develop the application of Dhamma principles. governance to be used in the work of civil servants in the Khan Na Yao District Office Bangkok It is quantitative research. The sample used in the research was Kannayao District Office Bangkok, 250 people

The results of the study revealed that the good governance principles affecting the performance of government officials in the Khan Na Yao District Office. In Bangkok, the most was the aspect of morality, followed by the principle of responsibility. and the work efficiency of civil servants It was found that the operating time was the most average. Followed by the amount of work, respectively. The results of the hypothesis test found that 1. Personal factors regarding different job positions and length of service. have different opinions on good governance and personal factors in gender, age, education level Average monthly income and marital status had no different opinions on good governance principles. 2. Principles of good governance on moral principles Transparency The principle of participation Responsibility Rule of law The main aspect of value It has a relationship with the performance of civil servants in the Khan Na Yao District Office. Bangkok Statistically significant at the 0.05 level.

Keywords : Good governance, Performance efficiency of civil servants

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางที่ภาครัฐและเอกชนองค์กรต่างๆนำมาใช้ในปกครองบริหารงานขององค์กร รวมไปถึงการควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและตั้งอยู่ในความถูกต้องและชอบธรรม ประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ และธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ และเพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภายหลังจากที่ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ในปี 2540 ส่งผลให้ทุกฝ่ายในสังคมให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการแก้ไขปัญหา โดยการรื้อปรับระบบราชการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

สำนักงานเขตคันทน์นายาวเป็นหน่วยของกรุงเทพมหานคร ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานการปกครองท้องที่ รวมไปถึงการการพัฒนาชุมชนการส่งเสริมอาชีพ งานด้านการโยธา การทะเบียน การสาธารณสุขรักษาความสะอาดการรักษาที่สาธารณะ การจัดเก็บรายได้ และการจัดการศึกษา โดยเขตคันทน์นายาวได้ให้บริการประชาชนมาติดต่อราชการเพื่อทำธุรกรรมเป็นจำนวนมาก การปฏิบัติงานของบุคลากรในเขตคันทน์นายาวจึงต้องมีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน เป็นการแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในหน่วยงาน ซึ่งประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจะเกิดขึ้นได้นั้นย่อมมีปัจจัยหลายประการเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความต้องการ ความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากข้อมูลและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการและส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร ซึ่งหากข้าราชการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลก็จะทำให้องค์กรสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่สำนักงานเขตคันทน์นายาวกำหนด ส่งผลให้บุคลากรมีคุณธรรม คุณภาพ มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และเกิดความพึงพอใจสูงที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ กรณีศึกษา สำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการให้บริการด้านต่างๆ ของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาวกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน
2. หลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ กรณีศึกษาสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องศึกษาวิเคราะห์การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ สำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งหมด 619 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตคันทน์นายาว, 2565) โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane ในการวิเคราะห์จึงได้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 242.98 คน เพื่อความสะดวกในการคำนวณผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้จำนวน 250 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ระดับตำแหน่งงาน อายุงาน และหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก คือ หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า

ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทน์นายาว กรุงเทพมหานคร ได้แก่ คุณภาพงาน ปริมาณงาน เวลาในการปฏิบัติงาน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

1. ความหมายของธรรมาภิบาล

จุฬากาญจน์ เก่งกลกิจ (2564) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ การปกครองที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการควบคุมกิจการในรูปแบบต่างๆ ให้มีความถูกต้อง ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการได้ ธรรมที่สามารถใช้สำหรับการบริหารงาน นั่นคือ การมีคุณธรรม การมีศีลธรรม รวมไปถึงการมีจริยธรรมและความถูกต้องมีความชอบธรรม ซึ่งที่กล่าวมานี้เป็นสิ่งที่ประชาชนควรมีไว้ปฏิบัติ อีกทั้งธรรมาภิบาลเป็นการบริหารประเทศที่มีนโยบายที่เป็นไปอย่างเปิดเผยและสามารถเกิดความสำเร็จได้ กลไกการบริหารของรัฐบาล มีความน่าเชื่อถือ มีประชาสังคมที่เข้มแข็ง มีส่วนร่วมในกิจการของภาครัฐและทุกนโยบายอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย

2. ปัจจัยหลักธรรมาภิบาล

ยงยุทธ คุ่มญาติ (2559) กล่าวว่า หลักการต่างๆ ที่อธิบายการมีธรรมาภิบาลและการนำไปประยุกต์ใช้ ธรรมาภิบาลอาจประกอบไปด้วยหลักการต่างๆ มากมายแล้วแต่ผู้ที่จะนำเรื่องของธรรมาภิบาลไปใช้ และจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากัน และในบริบทของประเทศบริบทของหน่วยงาน หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศไทยแล้ว เนื่องจากได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ให้ความสำคัญกับหลักการสำคัญ 6 หลักการ คือ

1) **หลักนิติธรรม** คือ การกำหนดระเบียบข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เพื่อให้เกิดความยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยการปกครองภายใต้กฎหมาย ไม่ใช่อำนาจจากตัวบุคคล

2) **หลักคุณธรรม** คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เพื่อให้เป็นตัวอย่างของคนในสังคม เมื่อเป็นตัวอย่างที่ดีจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมๆ กัน มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นนิสัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้หน่วยงานปลอดการทุจริต

3) **หลักความโปร่งใส** คือ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาให้ประชาชนชนทั่วไปเข้าถึงได้สะดวก มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

4) **หลักการมีส่วนร่วม** คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่สำคัญ เป็นกระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมส่วนรวม มีการนำความคิดเห็นของประชาชนไปประกอบการพิจารณา ตัดสินใจและกำหนดนโยบายของรัฐบาล

5) หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม ใส่ใจการแก้ปัญหาสาธารณประโยชน์ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและยอมรับผลของการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบในผลงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีความพร้อมที่จะรับผิดชอบและพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ตลอดเวลา

6) หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยทำตนให้เป็นแบบอย่างและธรรมาภิบาลให้ประชาชนทั่วไปเกิดกระบวนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพมากที่สุดและรู้จักการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน

1. ความหมายของประสิทธิภาพการทำงาน

ประสิทธิภาพการทำงาน เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคคลที่ทำให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีความประหยัดทรัพยากรในทุกด้านแต่ก่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนและทรัพยากรต่อหน่วยการผลิตของการดำเนินงานได้ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผนงาน หรือสามารถเพิ่มผลผลิตและผลประโยชน์ต่อหน่วยการผลิตให้สูงกว่าแผนที่กำหนดไว้ (พฤทธิสิทธิ์ อุทุม, 2559)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน

รุ่งอรุณ จงเสมอสิทธิ (2560) ได้อธิบายว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านลักษณะงานที่รับผิดชอบ
- 2) ด้านโอกาสและความก้าวหน้าในการทำงาน
- 3) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน
- 4) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

3. องค์ประกอบของประสิทธิภาพในการทำงาน

อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์(2556) ได้อธิบายว่า องค์ประกอบของประสิทธิภาพประกอบด้วย

1) คุณภาพของงาน (Quality) งานที่ปฏิบัติต้องมีคุณภาพสูงกล่าวคือ ผู้ปฏิบัติงานและผู้ให้บริการได้รับประโยชน์ มีความคุ้มค่า ผลลัพธ์จากการทำงานที่มีความรวดเร็วถูกต้องได้มาตรฐาน และเป็นที่ยังพอใจขององค์กร

2) ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงานโดยผลการปฏิบัติงานที่ได้ มีปริมาณที่เหมาะสม บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในแผนงานหรือเป้าหมายที่องค์กรวางไว้ และควรมีการวางแผนด้านเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานเสร็จทันตามที่กำหนดไว้

3) เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการ มีความสอดคล้องกับแผนงานขององค์กร มีความเหมาะสมกับงานและทันสมัย รวมถึงมีการพัฒนาเทคนิคในการทำงานให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

4) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับงาน โดยจะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด มีประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนต่อหน่วยการผลิต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหาคณาธิป จันทรสง่า (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะแนวทางในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ระดับตำแหน่งงานที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กานต์สิริ กาวินและพิชิต รัชตพิบูลภพ (2564) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานคร (2) เปรียบเทียบระดับของประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถานภาพของข้าราชการ ผลการศึกษาพบว่าระดับตำแหน่งแตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงประมาถ โดยเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการภายในสำนักงานเขตคันนายาว จำนวนทั้งหมด 619 คน (ข้อมูลจากสำนักงานเขตคันนายาว, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่น ที่ 95% และความคลาดเคลื่อน 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 250 คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการภายในสำนักงานเขตคันนายาว ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) อย่างเป็นสัดส่วน โดยใช้โปรแกรมทางสถิติสุ่มให้ครบจำนวนตามที่คำนวณกลุ่มตัวอย่างไว้ คือ 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านธรรมมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทนาวาว กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านธรรมมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทนาวาว กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทนาวาวกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ที่ต้องการให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

ใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ทดสอบสมมติฐานโดยสถิติ Independent Sample t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว one way ANOVA และสถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีสถานภาพโสด มีอายุส่วนใหญ่คือ อายุ 21-30 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.6 มีรายได้ส่วนใหญ่ 15,001-25,000 ตำแหน่งงานในปัจจุบันคือ สายทั่วไป และส่วนใหญ่มีอายุงาน ไม่เกิน 5 ปี

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านธรรมมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันทนาวาว กรุงเทพมหานคร

1. ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติงานมีการควบคุม ติดตาม และสามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

3. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.32 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในด้านต่างๆได้อย่างอิสระ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

4. ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีความรับผิดชอบ ยอมรับในผลที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และการกระทำของตนเองได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

5. ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าหน่วยงานมีการประเมินผลการทำงานของบุคลากร เป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.42 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าบุคลากรมีการปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ และปฏิบัติงานอย่างเต็มเวลา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการ สำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร

1. ด้านคุณภาพงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่างานที่ทำมีความถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ด้านปริมาณงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การปฏิบัติงานมีผลสำเร็จตามปริมาณที่ได้รับมอบหมาย และสามารถบริหารจัดการปริมาณงานได้อย่างเหมาะสม สามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จและเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานกำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

3. ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาตามที่สำนักงานเขตคันนายาวกำหนด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน โดยปัจจัยในแต่ละด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และในส่วนของระดับตำแหน่งที่แตกต่างกันและอายุงานที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 หลักระรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยหลักระรมาภิบาล มีความสัมพันธ์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับสูงมาก

อภิปรายผล

การศึกษาหลักระรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการกรณีศึกษาสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อหลักระรมาภิบาลแตกต่างกัน พบว่าปัจจัยด้านระดับตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานและความรับผิดชอบในงานที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ระดับตำแหน่งที่มีระดับสูงจะต้องปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความสามารถและความชำนาญเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานมีเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาคณาธิป จันทรสง่า (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ระดับตำแหน่งงานที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์สิริ กาวินและพิชิต รัชตพิบูลภพ (2564) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าระดับตำแหน่งแตกต่างกันส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลักระรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตคันนายาว กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักนิติธรรม ส่งผลต่อระดับความสัมพันธ์ในระดับสูงมากในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเพราะในหน่วยงานมีหลักการบริการที่ถูกต้องชัดเจน อีกทั้งยังมีการประเมินผลการทำงานของบุคลากรด้วยความเป็นธรรมและเป็นไปตามระเบียบ จึงทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทากาญจน์ เก่งกสิกิจ (2564) กล่าวว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีการจัดองค์กรและการดำเนินงานมุ่งประโยชน์สุขให้กับประชาชนอย่างเสมอภาค มีคุณธรรม จริยธรรม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบ การจัดสรรทรัพยากรขององค์กรต้องมีความคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นระบบตามกฎหมาย โดยประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการสาธารณประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นการกระจายอำนาจเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุตามเป้าหมายขององค์กรได้

โดยที่หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อระดับความสัมพันธในระดับสูง อาจเพราะหน่วยงานได้มีการจัดการระบบการทำงาน เพื่อเป็นการเพิ่มความสะดวกในการปฏิบัติงานและหน่วยงานมีการระบบการควบคุมติดตามงาน และสามารถตรวจสอบได้ บุคลากรในการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ลภัส วุฒิปรีชาสิทธิ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับเห็นด้วยอย่างมาก อันดับ 1 คือ หลักความโปร่งใส รองลงมาคือหลักสำนักับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

3.ด้านหลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบ ส่งผลต่อระดับความสัมพันธในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะการที่หน่วยงานมีหลักการบริการของหน่วยงานมีความถูกต้อง ชัดเจน การปฏิบัติเป็นไปตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับที่วางไว้ มีการชี้แจงภาระหน้าที่ให้แก่พนักงานอย่างชัดเจน อีกทั้งหน่วยงานมีการแก้ไขในจุดบกพร่อง ตามผลการประเมินที่ได้รับจากการตรวจสอบเป็นอย่างดี และมีการควบคุมดูแล ย่อมส่งผลต่อการประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูพิชชา หอมชื่นใจ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานของสำนักงานที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่าหลักการมีส่วนร่วมได้นำมาใช้โดยให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการซักถามข้อสงสัย หลักความรับผิดชอบ นำมาใช้ โดยการเอาใจใส่การให้บริการประชาชนผู้มาติดต่อ

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาพบว่า หลักธรรมาภิบาลด้านด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด หน่วยงานควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานสามารถแสดงความคิดเห็นใน การทำงานด้านต่าง ๆ อย่างมีอิสระ ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของ หน่วยงานและจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

1.2 หน่วยงานควรมีการมอบหมายภาระงานอย่างชัดเจน และเป็นธรรม เพื่อให้บุคคล ากรได้ปฏิบัติงานที่ตรงตามกรอบตำแหน่งงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ เพื่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ที่ดี

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งจะเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม เพียงอย่างเดียว การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของข้าราชการ ในสำนักงานเขตพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการ

เปรียบเทียบและนำไปสู่การปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อจำกัดงานวิจัย

1. การศึกษารั้ครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มข้าราชการในสำนักงานเขตคันทนาวา กรุงเทพมหานคร อาจจะทำให้ผลการวิจัยในบางประเด็นมีความเฉพาะและอาจมีข้อจำกัดในการนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการศึกษากับหน่วยงานราชการอื่น ผู้วิจัยที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ต้องพิจารณาข้อจำกัดดังกล่าว

2. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ไม่หลากหลายครอบคลุมทุกหน่วยงานราชการ ทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงความคิดเห็นของกลุ่มข้าราชการในสำนักงานเขต คันทนาวา กรุงเทพมหานครเท่านั้น ผู้วิจัยที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ต้องพิจารณาข้อจำกัดดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- กานต์สิริ กาวินและพิชิต รัชตพิบูลภพ. (2564). ประสิทธิภาพการดำเนินงานของข้าราชการ กรุงเทพมหานคร. *วารสารนวัตกรรมการบริหารและการจัดการ*, 9(2), 73-81.
- จุฑากาญจน์ เก่งกลกิจ. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระมหาคณาธิป จันท์สง่า. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงานเขตสัมพันธวงศ์. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- พฤติสิทธิ์ อุทุม. (2559). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยงยุทธ คุ่มญาติ. (2559). หลักธรรมาภิบาลในการทำงาน. ค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.govesite.com/praluang/content.php?cid=20170704112821X994KHr>.
- รุ่งอรุณ จงเสมอสิทธิ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานกสิกรไทยในเขตจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์. (2556). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน. ภาคนิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.